

O. J. de Jong, *Nederlandse kerkgeschiedenis*, 2e dr., Nijkerk 1978, hoofdstuk 20: 'Bataafse vrijheid en staatsbevoogding', 296-319.

Th. Clemens, 'De reactie van de rooms-katholieken op de omwenteling van 1795'. In: *DNK*, 5 (april 1979), 42-50.

A. de Groot

* * *

HET BEELD VAN DE ANDER IN GESCHIEDENIS-SCHOOLBOEKJES

- Het is interessant na te gaan, hoe Rooms en Protestanten tegen elkaar aankeken in hun geschiedenisboekjes voor de lagere school.

De dagelijkse invloed van de school vormt voorstellingen en gezindheden - ook die welke andere levensbeschouwelijke groeperingen betreffen.

- Er zijn maar enkele studies over lagere schoolboekjes voor 'vaderlandse geschiedenis': een ongepubliceerde scriptie en een dito manuscript voor een dissertatie. Het laatste is een studie vanuit een pedagogische vraagstelling.
- Vanuit deze studies kan een karakteristiek van het geschiedenis-schoolboek gegeven worden. De oogst aan gegevens over 'het beeld van de ander' zal echter schraal zijn.

Aan enkele voorbeelden van Rooms-Katholieke en van Protestants-Christelijke zijde kan dit geïllustreerd worden. Gevraagd kan worden op welke punten een eigen R.K. of P.C. geluid gehoord wordt - en misschien waar controversiële geluiden gehoord kunnen worden.

- Deze schrale oogst brengt tot de vragen: sinds wanneer en onder welke invloeden zijn deze beide christelijke groeperingen zichzelf - tegen elkaar in - zo scherp gaan profileren? Dat lijkt niet gebeurd te zijn in de negentiende eeuw, maar veeleer in de twintigste.
- Eén voorbeeldje uit die stof. In het hart van het Anti-Revolutionair besef lijkt te staan: 1572 Den Briel. In 1867 worden de Martelaren van Gorcum (een aantal aldaar vermoorde priesters) als nationale heiligen door 'Rome' aan de Nederlandse Katholieken aangeboden. 1867 zit tussen 1864 en 1868, tussen de ency-